

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

§. 5. De facultate absoluendi ab hæresi, aliisque reseruatis pro articulo
mortis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

Quid dicendum de religiosorum privilegiis.

- 1. Statuitur privilegium Societatis, aliisque religionibus concessum.
- 2. Quam ratione hac facultas concedatur à Præposito generali.
- 3. Superioribus Societatis datur facultas absolventi ab excommunicatione incurfa ob lætionem librorum prohibitorum.

1. Respondo nostrum Reverendissimum P. Præpositum generalem facultatem habere per se, vel per alios absolventi quotiescumque ab hæresi in foro conscientie. Quam facultatem concessit illi Julius III. viuz vocis oraculo primis, vt in *viuz vocis oraculis pag. 66.* Confirmavit verò, & denuo concessit Gregorius XIII. die 18. Martij 1584. pro reliquis orbis partibus (Hispania excepta) in *viuz vocis oraculis pag. 123.* Hæc autem facultas Provincialibus communicatur, sed extra Hispaniam, vt habet privilegium cum processate, vt te mature considerata: quando sibi videbitur in Domino expedire, in casibus particularibus possint id aliis concedere. Hæc omnia habentur in compendio privilegiorum Societatis I. 3. v. *verbo absoluitio §. 3.* Respectu autem illorum, qui sub obedientia Societatis viuunt, habet Præpositus generalis, & quibus ipse committit, facultatem eos absolventi in foro conscientie ab hæresi, & à relapsu in hæresim, si quis (quod Deus aduertat) in eam incidere. Quam facultatem etiam pro Hispania concessit Gregorius XIII. die 18. Martij 1584. vt in *viuz vocis oraculis pag. 133.* sic in compendio privilegiorum Societatis, *verbo absoluitio §. 7. & in §. 8.* dicitur. Facultate concessa Minoribus de Obsequia Vitramontanis possunt Præpositus generalis, aut Provincialis Societatis I. 3. v. Vitramontani absolventes nostros Vitramontanos sibi subditos, & dispensare cum eis, quousque opus fuerit à relapsu in hæresim, aut apostasiam, & eorum poena: à iure constitutas commutare augendo, vel minuendo, penalis qualitate, & quantitate, aliisque debitis circumstantiis: dummodo talium relapsorum crimina publica, & notoria quod scilicet non sint, vt ex hoc scandalum oriri possit. Alex. VI. in *monum. Minorum sel. 70. concess. 164.* & refertur, quoniam non satis plene in compendio eorumdem, *verbo absoluitio ordinis quoad fratres §. 18.*

2. Hæc absolventi facultas referatur in Societate Præpositi generali, communicatur tamen provincialibus sub onere morandi penitentem, manere sub poena peccati mortalis obligatum, vel se propositio generali presentandi, vel rem eidem manifestandi eo modo, qui seruata sigilli integritate Provinciali videbitur. Iam noui in Hispania ob particularia inquisitionis indulta non dari vsum huius facultatis.

3. Item omnibus superioribus Societatis, & iis, quibus ipsi communicauerint, concessa est facultas absolventi ab excommunicatione incurfa ob lætionem librorum prohibitorum in his locis, vbi possunt nostri ab hæresi absolueri: sic concessit Gregorius XIII. die 6. Nouemb. 1583. pro vt *viuz vocis oraculis pag. 132.* & habetur *supradicto compendio privilegiorum, verbo absoluitio §. 4.* vbi aduertitur, si libri prohibiti editi sunt ad subleuanda dogmata hæretica, non poterunt communicare hanc facultatem superiores, nisi in casibus particularibus perspectis circumstantiis. In iis verò prouinciis, in quibus ex peculiari concessione amplior esset facultas, liber permissitur illius usus.

§. IV.

Expenditur facultas absolventi ab hæresi per Bullam, aut Iubilæum concessa.

- 1. Sub facultate generali absolventi à reueruatis, comprehenditur referuata in Bulla Cœnæ, & sub facultate absolventi à reueruatis in Bulla Cœnæ comprehenditur hæresim affirmant plures.
- 1. Probabilis est oppositum.
- 3. Hæreticus absoluitus in foro conscientie non excusatur subire iudicium fori externi.

1. Aliquando Pontifex Iubilæum concedit cum facultate absolventi ab omnibus sibi referuatis, neque exprimit referuata in Bulla Cœnæ, aliquando ea exprimit hæresi non excepta, aliquando verò & hæresim exprimit. Dubium ergo est, an sub facultate illa generali absolventi ab omnibus referuatis comprehendatur referuata in Bulla Cœnæ, etiam si non exprimitur, & sub facultate generali absolventi ab omnibus referuatis in Bulla Cœnæ, etiam crimen hæresis ibi continetur veniat intelligendum? Ratio dubitanti est, quia beneficium Principis late est interpretandum; præcipue cum eius lata interpretatio non excedit proprietatem verborum:

at sub referuatis à Pontifice comprehendere contenta in Bulla Cœnæ, & sub contentis in Bulla Cœnæ comprehendere hæresim, non est excedere proprietatem verborum; sed potius verborum proprietati conformari. Ergo. Item in referuacione alicuius casus Pontificij non datur magis, vel minus, si quidem integrè consistit in eo, quod nemini alteri à Pontifice sit facultas ab eo absolventi. Si igitur datur facultas absolventi ab omnibus referuatis Pontifici, non est vlla ratio, quare alicui casus referuati ab illa concessione generali excipiantur. Quod si aliquis dicat hoc sustineri posse nisi Gregor. XIII. in quodam motu proprio relato ab Emanuel. Rodrig. *additionib. ad Bullam §. 9. n. 66.*, qui incipit, *Officium vestra partibus datur Romæ 22. Septemb. 1576.* declarasset hæresim non comprehendi sub facultate generali absolventi à contentis in Bulla Cœnæ. Responderi facile posset ibi solum declarasse hæresim non comprehendi in facultate absolventi concessa per Bullam Cruciatæ, quod quidem verissimum est, sed expressè in tali Bulla Cruciatæ crimen hoc excipitur. Ergo dum non est talis declaratio, vel exceptio, generalis doctrina admittenda est, nempe sub referuatis in Bulla Cœnæ hæresim comprehendit, sic tradit Soto 4. *distinc. 22. quæst. 2. art. 3. conclus. 5.* Corduba in *summa q. 8. Lorca 2. 2. disp. 45. num. 13.* Farinac. *quæst. 192. num. 63.* Pegna 3. *part. direct. comm. 25. vers. quod si quis dicat & vers. quod si quis querat.* Reginal. in *praxi lib. 3. m. 53. fin.* Frechilla de *excommunicatione. art. 1. p. 4. n. 7. d. 1. praxis Episcopalis, 1. p. verbo absoluitio §. 5. & p. 2. eodem verbo §. 4.* & alij relati à Garcia 11. *p. de benef. c. 10. n. 110.* & probabilem reputat Suarez *tom. de censuris, disp. 7. sect. 5. num. 12.*

2. At credo probabilis esse, sub facultate generali absolventi à referuatis non comprehenditur referuata in Bulla Cœnæ, nec sub facultate absolventi à referuatis in Bulla Cœnæ comprehenditur hæresim: sic tradit tanquam certissimum, Sanchez *lib. 2. in Decalog. c. 12. num. 10.* Garcia *lib. cap. 10. n. 109.* Barboza 2. *part. de potest. Episc. allegat. 40. n. 31.* Azor. *tom. 1. lib. 8. in lib. moral. c. 10. quæst. 12.* Suarez de *fide, disp. 21. sect. 4. num. 21.* Couar. *cap. alma mater. 1. p. §. 11. num. 15.* Rojas de *hæreticis, 2. part. assert. 2. 39. num. 321.* & de *privilegiis, inquis. n. 416.* vbi ait motu quodam Pij V. edito anno 1572. sic esse declaratum. Vgolin. de *consur. tub. 1. c. 10. §. 4. n. 8.* Aragon. 2. 2. *quæst. 11. art. 3. §. sed dubium est Emanuel. Rodrig. in addition. ad Bullam §. 9. n. 66.* & alij apud ipsos. Ratio præcipua sumenda est ex stylo, & vsu curiæ Romanæ, qui in hac parte vim legis habet. At Azor *supradicto loco, & c. 19. quæst. 2.* Suarez, & Barboza *supra* testantur ex stylo Romanæ curiæ sub illa generali facultate absolventi à referuatis non comprehenditur contenta in Bulla Cœnæ, neque sub contentis in Bulla Cœnæ, comprehenditur hæresim. Ergo non est licitum ad ea concessionem extendere, quia concessio extendi non potest ultra voluntatem, & intencionem manifestam concedentis. Quod autem hic sit stylus Romanæ curiæ, præterquam quod ita testantur graues Doctores, probati potest ex eo, quod sæpe in Iubilæis post absolutam concessionem absolventi à referuatis in Bulla, exprimi solet & à crimine hæresis; cuius expressio superflua esset, si sub priori clausula sufficienter contineretur. Adde esse creditu difficile referuacionem tot legibus stabilitam Cruciatæ Bulla, & Iubilæis, aliisque privilegiis ordinariis concedentibus absoluentem à referuatis, derogari.

3. Obseruandum tamen est hæreticum absolutum in foro conscientie vel ab Episcopo, vel ab Inquisitore secundum probabilem sententiam, vel ab alio confessario, cui speciale privilegium esset concessum, non esse excusatum subire iudicium, & sententiam fori iudicialis. Quia diversi fines in vtroque iudicio respiciuntur. In foro enim conscientie attenditur satisfactio Deo exhibenda, & salutis propria medicina. At in iudiciali foro spectatur satisfactio reipublicæ, & reparatio offensionis ex malo exemplo susceptæ, sic glossa in *cap. gaudemus, de diuortijs, verbo poterit.* Anton. Gomez *com. 3. variat. cap. 1. num. 40.* Pegna *direct. 2. part. comm. 25. vers. rursum altera quæstio.* Zanch. de *hæretic. cap. 34.* Suarez de *fide, disput. 21. sect. 4. num. 6.* Sanchez *lib. 2. in Decalog. cap. 12. num. 7.* Barboza 2. *part. de potest. Episc. allegat. 40. num. 29.* quod verum habet etiam penitentia in foro conscientie posita fuerit publica, ita ex Anton. Gomez, Pegna, & aliis docet Sanchez *illo n. 7. fine.*

§. V.

De facultate absolventi ab hæresi, aliisque referuatis pro articulo mortis.

- 1. Pro hoc articulo certissimum est posse absolueri quemlibet Sacerdotem.
- 2. Qualis censetur articulus mortis.
- 3. Fœmina partui proxima absolui potest. Idem est de navigatione longa itinere, & morbo periculoso.
- 4. Plures Doctores censent impedimentum perpetuum reputari articulum mortis pro aliis criminibus ab hæresi.
- 5. Pro hæresi etiam videtur idem esse asserendum.

- 6 Si potes superiorem vocare, vel ab illo medio Confessario facultatem obtinere, plures affirmant se esse obligatum hanc prestare diligentiam, neque se posse absolutionem ab alio obtinere.
- 7 Probabilis est oppositum.
- 8 Simplex Sacerdos, tamen si parochus, seu superior ad sit, potest in hoc articulo absolutionem impendere, secundum plurimorum sententiam.
- 9 Probabilis est oppositum.
- 10 Satis sit contrariis num. 8. adductis.
- 11 Tenearis ne ad Episcopum accedere.
- 12 Si incepta fuit confessio cum simplici Sacerdote, non teneris proprio confiteri, tamen si postea venias.
- 13 Teneris ex duobus Sacerdotibus, uno privilegium habente absolventi a reservatis, alio non, eligere privilegium.
- 14 Qui Sacerdotes non sunt, potestatem non habent absolventi ab hæresi excommunicatione.
- 15 Vi hac absolutio in subilao concedatur, debet triplex conditio servari, specialiter debet fieri parti offensæ satisfactio.
- 16 Secundo debet absolventis prestare iuramentum de obediendo mandatu Ecclesiæ.
- 17 Tertio debet comparere coram reservante, quando commode possit.
- 18 Explicatur obligatio huius iuramenti.
- 19 Si ex malitia, vel ignorantia Confessoris hoc iuramentum non exposculetur, manet absolutus reus, sed cum obligatione comparendi.
- 20 Non comparens, cum ad id obligatur, imponitur similis censura ei, quæ primo fuit absolutus.
- 21 Potest fieri satis huius obligationi comparendi, si per procuratorem comparas.
- 22 Satis facis hinc obligationi comparendi, si absolutionem obtineas ab habente privilegium absolventi.

Communis est hæc quæstio tam hæresi, quam reliquis peccatis reservatis, ideo brevitè expedienda est. Si que desiderantur, peti debent ex his que in *tratt. de pœnis. & censur.* dicimus.

Conclusio in hac re certissima est, quemlibet Sacerdotem in articulo mortis absolvere posse hæreticum penitentem, & quemlibet alium peccatorem a censuris, & peccatis, quibus affectus est: habetur *cap. de his. & seq. 26. quæst. 6.* & in Trident. *sess. 14. cap. 7. de sacram. Pœnis.* affirmans sic semper in Ecclesiâ esse observatum. Vt ergo doctrina huius conclusionis, & privilegium concessum pro articulo mortis perfectè intelligatur, tria declaranda sunt. Primo, quis sit articulus mortis in hoc decreto. Secundo, qui possit absolutionem pro tali articulo prestare. Tertio, quibus conditionibus prestanda sit.

2. Circa articulum mortis ascendum est non intelligi cum eo rigore, ut solus verus articulus mortis intelligatur, sed benignius explicari debere, ut comprehendat quodlibet morale periculum moriendi sine sacramento. sic Molin. *tom. 4. de iust. disp. 63. num. 6.* Zambrano *de casibus art. mort. pralud. 1. num. 7.* Sanchez *lib. 2. in Decal. cap. 13. num. 1.* Suarez *de penitent. disp. 26. sect. 4. de censuris, disp. 21. sect. 1.* & specialiter loquens de hæresi, *disp. 21. de fide, sect. 4. num. 23.* Fatinaeus *de hæresi quæst. 192. num. 62.* Ratio est manifesta, quia hoc privilegium fidelibus est concessum, ne sine absolutione decedant. Ergo est illis concessum, cum habent periculum morale decedendi, alias si expectandum esset verum periculum, sæpè sine absolutione decederent, quia nec satis cognoscere possent, nec præveniri. Aduerto debere esse morale periculum, nam si pro certo tibi constet antequam illud periculum patiaris ad futurum superiorem casu referuamem, vel alium, qui vices illius teneat, qui absolutionem præter, cessat tibi privilegium, quia cessat necessitas illo utendi, cum non sis in mortis articulo, neque in periculo decedendi sine absolutione legitima. sic Zambrano *num. 8.* Sanchez *num. 3.* Suarez *de fide p. 23.* Secundo aduerto periculum tibi debere esse mortaliter inevitabile, nam si absque graui iactura honoris, vite, vel fortunæ vitare periculum potes, non dicis constitutus in mortis periculo, sed tu periculum constituitur, & assumeris. Sanchez *num. 3.*

3. Hinc inferitur feminam patri proximam, si ob eius complexionem delicatam, vel aliunde timet periclitari, (ut ferè semper hoc periculum contingit,) posse hac facultate uti. Idem est de eo, qui morbo periculoso laborat, vel actum aliquem aggressus est, qui secum hoc periculum habeat, qualis reputatur longa nauigatio, pugna cum inimicis, aggressio in teris periculosis, & mortaliter inevitabilis. Suarez, Zambrano, Sanchez *locis citatis.*

4. Difficultas autem est, an sub articulo, vel periculo mortis comprehendi debeat quodlibet aliud impedimentum perpetuum agitudinis, paupertatis, seruitutis, &c. ad eundem iuramentum Pontificem, vel alium, qui nomine ipsius absolutionem concedat: Ratio dubitandi est. Nam sic impeditus mortaliter est certus non posse ante mortem absolui a legitimo superiore. Ergo est iam constitutus in necessitate impetrandi

ab alio absolutionem, ne sine illa decedat. Quod autem illa necessitas non sit ita vrgens, ut statim obliget, sed latitudinem habeat, non tollit quominus vera necessitas sit, vtsimque sit, se impedimentum necessitatem habere impetrandi ab alio, quam a legitimo superiore absolutionem. Et confirmo. Si moraliter constat huic impedimento nunquam habitum esse occasionem obtinendi a superiore legitimo absolutionem ab eo tempore, quo hoc illi constat, poterit hoc privilegio, ut ne sine absolutione decedat, quia ab illo tempore est illi necessarium tale privilegium: & inutiliter expectabit verum articulum mortis, cum necessitas eadem sit. Propter hanc rationem communiter Doctores sentiunt illud impedimentum, perpetuum reputari verum articulum, seu periculum mortis in ordine ad impetrandam ab alio, quam a superiore legitimo absolutionem. sic Nauar. *cap. 27. num. 89.* Couar. *cap. alma. 1. p. §. 1. num. 15.* Henriquez *lib. 1. de excomm. cap. 27. num. 3.* & *lib. 6. de penitent. cap. 16. num. 1.* & *cap. 9. num. 7.* & *e. 10. n. 1.* & *2.* Vgolin. *de censur. tab. 1. cap. 4. §. 5. n. 13.* & *de reservatis Pape 3. part. cap. 2. §. 4. num. 1.* Suarez *disp. 21. de fide, sect. 4. num. 26.* Sanchez *lib. 2. cap. 13. num. 36.* & a j plures ex eisdem relati, colligiturque ex *cap. eos qui, de sentent. excomm. in 6.* vbi absolutus est periculum mortis, vel ob aliud impedimentum a censura Pontifici reservata; iniungitur otus comparendi coram legitimo superiore. Ecce quomodo non solum periculum mortis, sed impedimentum ad eundem superiorem absolutionis beneficium concedit. Item textus in *cap. ea nescitis*, & *cap. quod de his, de sentent. excomm.* decidunt sic impeditos absolui posse, ac si in periculo mortis essent constituti. Et licet specialiter de percussione clerici loquantur, eadem est ratio in omnibus referuatis: & tradunt communiter Doctores, Felin. *cap. quamuis, de sentent. Excommunicat.* Abbas *cap. de cetero, num. 1. eod. tit.* Solum in crimine hæresi non audent plures Doctores, quos refert, & sequitur Sanchez *num. 37.* Suarez *illa sect. 4. in fine*, hanc extensionem concedere ob eius singularem grauitatem, & rigorosam reservationem. Adde, quæ sic impedito nullam superpetere viam se ab excommunicatione hæreticali liberandi, nisi accessus ad Inquisitores, vel Pontificem per literas, vel procuratorem tacito nomine, si quidem Episcopo per Bullam reuocata est facultas in Trident. concessa.

5. Fateor sola autoritate horum Doctorum hanc sententiam probabilè reputari. Nam si licet proferre, quod sentio existimare sanè æquè de hæresi, ac de aliis criminibus posse, sic impeditum absolui a quolibet Confessario: quia potestas utendi hoc privilegio fundatur in necessitate penitentis, quo delictum grauius, grauiorem necessitatem penitentis habet. Ergo non ob grauitatem hæresi limitandum est. Adde, quia, ut ipsemet Sanchez *num. 14.* affirmat, & statim dicimus, nullus tenetur in periculo mortis constitutus medio procuratore, aut litteris missis absolutionis beneficium impetrare, quia nemo tenetur medium assumere, quo eius delictum manifestari possit. Ergo neque etiam tenetur adituus illo perpetuo impedimento, quod mortis periculo æquiualeat, assumere procuratorem, vel litteris facultatem procurare. Alias si propter grauitatem hæresi, & illius speciem reservationem deberet penitens impeditus confugere ad Inquisitores, vel ad Pontificem per procuratorem, etiam in articulo mortis constitutus deberet eam diligentiam adhibere. Neque videtur esse specialior ratio in vno caso, quam in alio.

Sed quid si dubites, an possis viuere, quousque superiori te presentare possis, poteris-ne in articulo mortis dubio absolutionem ab alio obtinere?

Respondeo te posse, quia superior non est censendus velle te periculo damnationis exponere referuando casu: at huic periculo te exponeret, si in illo articulo mortis dubio absolutionem negaret. Ergo, Adde, privilegium absolventi a reservatione pro articulo mortis late debet interpretari, ut pote in iure insertum, & in fauorem animarum concessum. Ergo ad articulum dubium debet extendi, Sanchez *lib. 2. cap. 13. num. 8.* Molin. *de iust. tom. 4. tract. 3. disp. 63. Reginald. lib. 9. num. 10.* Bonacina *disp. 1. de censur. quæst. 3. p. 3. num. 6.*

6. Hinc ergo soluitur communis dubitatio, quom in presententi Doctores mouent, an si constitutus in mortis periculo possis vocare superiorem, vel medio procuratore, aut Confessario, aut litteris missis impetrare ab eo absolutionem excommunicationis, vel facultatem absolventi; tenearis id facere? Affirmat Zambrano *de casibus art. mortis, c. 4. dub. 4. n. 15.* & *dub. 6. num. 4.* Bonacina *disp. 1. de censur. quæst. 3. part. 3. n. 1.*

Ratio esse potest, quia nulla non reputatur necessitas, quæ licili negotio vitari potest: vitare facile potes absentiam Confessoris proprii, si voces superiorem, vel medio alio Confessario facultatem ab eo petas. Ergo teneris. Adde dici non posse, te carere copia Confessoris, siquidem in tua voluntate absque multo grauamine situm est illum habere.

7. Verum tenendum est contrarium, esse articulum necessitatis, quous non potes superiorem adire, etiam si illum vocare possis: colligitur satis ex *cap. quamuis, de sentent. excommunicat.* vbi ad obtinendam absolutionem solum expellitur

tur, ve quolibet impedimento canonico retrahatur; quominus Romanum Pontificem possit adire: & tradit Corduba summa quæst. 18. p. 1. Valentin. 4. tom disp. 9. q. 10. part. 2. Azor. tom. 1. lib. 8. in tit. moral. cap. 19. q. 5. Henriquez lib. 6. de poenitent. cap. 9. num. vlt. in comment. lit. O. & cap. 11. num. 4. Sanchez lib. 2. in Decalog. cap. 13. num. 14. Ratio est, quia si superiorem adire non potes pro absolutione obtinenda, reputatur tibi absolutio illius impossibilis, quia omnia media, quibus illam obtinere potes, reputantur, ac si essent impossibilia. Ergo addit tunc articulus necessitatis. Antecedens probat idcirco adesse tunc articulus necessitatis. Antecedens probat idcirco adesse tunc articulus necessitatis. Antecedens probat idcirco adesse tunc articulus necessitatis.

8 Circa secundum punctum de personis, quæ possint pro tali articulo, & periculo mortis absolutionem præstare, est dubium an simplex sacerdos possit præstare proprio Sacerdote, vel superiore, cui casus sunt reservati? Affirmant plures tam de absolutione peccatorum, quam censurarum. Primò, quia iure diuino est omnibus Sacerdotibus pro illo articulo Communis facultas. Secundo, quia in fauorem illius articuli, & leuamen moritari reservatio omnino cessat pro illo articulo; nam quia in reservatione semper talis articulus excipitur. Tunc quia in reservatione semper talis articulus excipitur. Tunc quia in reservatione semper talis articulus excipitur.

9 Verum ceteri hæc sententia probabilis sit, probabilior, & securior mihi videtur ea, quæ affirmat præsentem superiore, cui casus sunt reservati, & volente absolueri penitentem, non posse penitentem ab inferiore absolutionem impetrare: sic pluribus relatis Zamb. de casibus artic. mortis. c. 4. d. 4. n. 3. & segg. Sanchez lib. 2. c. 13. n. 7. Suarez de poenitent. disp. 26. sect. 4. n. 4. & de censuris. d. 2. sect. 1. n. 62. & de fide. disp. 2.1. sect. 4. n. 4. Bonacina de sacra. disp. 5. quæst. 7. punct. 1. num. 30. in fin. & de censuris. disp. 1. q. 3. punct. 3. n. 3. Connich de sacra. disp. 8. dub. 11. n. 90. & alij quos refert Barboia supradicta allegat. 2. §. num. 51. Molin. tom. 4. de iustit. disp. 6. 3. n. 2. affirmans sic declarasse Grego-

gorium XIII, & in declarationibus Concilij relatis à Barboia supra, extat declaratio in hæc verba: Congregatio censuit Sacerdotem aliqui idoneum, si tamen ad audiendas confessiones approbatus non sit, iuxta cap. 25. sess. 23. non posse vltidè à peccatis mortalibus absolueri penitentem in articulo mortis constitutum, vbi parochus præsens iam perhibeatur, paratissime sit infirmi audire confessionem, illumque absolueri, neque vlla subitè causa parochum ipsum reculandi. Ratio est, quia præsentem proprio Sacerdote parato sacramentum ministrare, cessat necessitas impetrandi ab alio absolutionem. Ergo cessat privilegium, quod solum ob necessitatem absolutionis datum est; ne scilicet penitens occasione reservationis sine absolutione periret. Adde in referuatis Pontifici, nullus absoluti potest, nisi sub onere se præsentandi Pontifici, cum primum possit. Ergo supponit Pontifex non posse penitentem se antea præsentare: eaque de causa solet in iure hæc conditio apponi, cum conceditur aliis facultas absoluedi à referuatis, si ad superiorem recursus non sit. sic Extravagans 1. §. decernimus. de sentent. excomm. & Extrav. inter cunctas §. incendiarios, de priuileg. & habetur cap. presbyter. 26. q. 6. Ergo si datur superior præfens, cessat aliorum facultas.

10 Neque obstat contraria. Ad primum nego iure diuino datam esse omnibus Sacerdotibus, hæc facultatem, sed à iure Ecclesiastico promanasse, etiam si illius initium non sit notum, vt bene Tolet. sum. lib. 1. cap. 15. num. 2. Farin. de hæresi. q. 192. n. 62. Suarez multis relatis de poenit. disp. 26. sect. 4. Valq. quæst. 93. art. 1. dub. 3.

Ad secundum nego reservationem cessare pro quocumque articulo mortis, sed pro articulo mortis necessario. Ad tertium similiter respondet omnes Sacerdotes habere hæc facultatem absoluedi, si ablit Sacerdos proprius. Quare præferendus est semper Sacerdos proprius omnibus aliis, deinde approbatus etiam in aliena diocesi simplici, & simplex excommunicato suspensio, vel interdictio, & hi heretico, vel degradato: sic Sanchez lib. 2. cap. 13. num. 10.

11 Quod verò aliqui affirmant te debere ad Episcopum confugere, si recursus non sit ad Pontificem, vatum non habet in omni casu, quia non omnes casus illi continentur, sed casus oculi clerici, hæresis excepta ex Trident. sess. 24. cap. 6. Item percussio clerici, ex cap. ea noscitur & c. de cetero de sentent. excommunicat. Ergo non licet ad alios facultatem extendere. Suarez de poenitent. disp. 30. sect. 3. num. 4. & de fide. disp. 2.1. sect. 4. num. 24. Molin. tom. 4. de iustit. disp. 6. 3. n. 3. Henriquez lib. 6. de poenitent. cap. 11. num. 5. Sanchez lib. 2. cap. 13. num. 9.

12 Sed quid dicendum, si incepta confessione cum simplici Sacerdote veniat proprius Sacerdos,

Respondet te non teneri cum proprio Sacerdote confiteri, sed simplicem posse tibi absolutionem impendere. quia ille simplex Sacerdos vltus fuit iurisdictione delegata sibi pro illo articulo concessa: sed iurisdictione delegata non expirat, quando res non est integra morte concedentis, sed extendi potest, vsque dum perficiatur, ex cap. gratum. cap. relatum. de effe. delegat. Ergo etiam extendi debet in hoc casu, vbi confessio incepta est. Adde iurisdictionem concessam simplici Sacerdoti pro illo articulo non esse conditionatam, & ad tempus, quouque, inquam, veniat proprius Sacerdos, sed est concessio absoluta. Non ergo limitanda est; & ita tenet Henriquez lib. 6. de poenitent. c. 11. n. 8. Sanchez lib. 2. cap. 13. n. 5. Bonacina disp. 1. de censuris. quæst. 3. punct. 3. n. 3. Aduerto tamen, si peccatum habet censuram referuatam, debes prius facultatem à superiore, cui est referuata censura, exposulare, vel ab eo absolui de censura, quia ratione censura referuata, non potes absolutionem ab alio, quam à referuante obtinere, nisi sub onere te superiore præsentandi, cum primum possis. Ergo cum tunc te illi possis præsentare, sine dubio teneris. Quod si ipse noller absolutionem censuræ, neque facultatem ab illa absoluedi concedere, nisi cum illo confitearis, nullo modo id facere teneris, quia ipse non habet potestatem limitandi iurisdictionem ab Ecclesia pro articulo mortis concessam: sic Sanchez lib. 2. cap. 13. num. 15. Bonacina disp. 1. de censuris. quæst. 3. punct. 3. num. 3. sine.

13 Quod si duo Sacerdotes simul adsint approbati ad audiendas confessiones, & alius ex privilegio habeat facultatem absoluedi à referuatis, alter verò illa careat; existimant Suarez de poenit. di. put. 30. sect. 3. num. 5. Henriquez lib. 6. c. 12. num. 1. in comment. lit. D. quemlibet ex illis eligi posse, quia non teneris vt privilegium alterius, & in illo articulo omnis reservatio cessat. Cæterum probabilis censo necessario eligendum esse, qui habet privilegium, quia medio privilegio cessat reservatio, & necessitas recurrendi ad superiorem, vel habentem vires ipsius. Sic Nauarr. cap. 27. num. 90. Sanchez cap. 13. num. 11. & lib. 2. de matrim. disp. 40. num. 8. Valquez de poenitent. quæst. 93. art. 1. dub. 4. num. 18. Bonacina disp. 1. de censuris. q. 3. punct. 5. num. 7. Reginald. lib. 1. num. 61.

14 Tandem dubitare potes, an alij, qui Sacerdotes non sint, potestatem habeant in articulo mortis absoluedi à censuris?

DE
ASTRO
ALAC
TOM.

Respondeo ex probabili sententia non habere, quia finis, ob quem facultas absolventi à censuris conceditur in articulo mortis, est, vt penitens absolutionem à peccatis, reliquaque sacramenta recipiat. Quapropter solum illatum censuram, quæ receptionem sacramentorum impediunt, absolutio conceditur, vt bene dicit Zambrano *de casibus art. mort. cap. 4. dub. 4. num. 17.* Sanchez *num. 12.* Bonac. *num. 8.* sed absolutionem à peccatis concedere, Eucharistiam, & Extremam-unctionem ministrare non potest alius à Sacerdote. Ergo neque etiam potest alius à Sacerdote absolutionem censurarum concedere. Adde in Trident. *sess. 14. cap. 7. de penitent.* solum de Sacerdotibus fieri mentionem: & ita tenet Suarez *de censur. disp. 7. sect. 7. num. 3.* & Sanchez *lib. 2. c. 13. n. 13.* Illucius *tr. 11. cap. 10. quest. 5.* Bonacina *disp. 1. de censur. quest. 3. part. 3. num. 1.* & Molin. *rem. 4. de inst. disp. 63. num. 3.* & alij apud ipsos. Verùm est hoc ita sit, credo clericum, qui Sacerdos non sit, deficiente Sacerdote, & laicum deficiente clerico non solum posse, sed etiam debere in illo articulo absolvente ligatum excommunicatione: sic docet Henriquez cum aliis *de clerico prime tonsure. lib. 6. de penit. cap. 9. num. 3.* & ad laicum extendit Sanchez *lib. 2. cap. 13. num. 13.* Ratio est, quia negari non potest esse probabile absolutionem sic expensam valere: sic enim defendunt graves Doctores, quos refert Suarez *de censur. disp. 7. sect. 7. num. 4.* & Sanchez *num. 13.* sed vt illo vltu probabili nihil nocere, sed potius prodesse potest: tum ad sepeliendum de sanctum in loco sacro; tum vt illi sacrificia publica applicentur. Ergo adest obligatio illius. sic Sanchez *supra*, vbi aduertit, si absolutio excommunicationis à non sacerdote obtenta sit, expedite maxime, vt post mortem absoluat ab eo, cui excommunicatio erat reservata. Ne forte contingat absolutionem à laico exhibitam inualidam esse, & suffragia publica excommunicato applicata non prodessent.

15. Circa tertium punctum de conditionibus seruandis in absolutione ab hæresi, aliòve crimine reservato, triplex conditio exposulati potest, Prima satisfactio, si qua est exhibenda parti læsæ. Secunda iuramentum de obediendo mandatis Ecclesie, Tertia obligatio comparandi coram referuante. De prima conditione, que est satisfactio, omnes conueniunt esse exhibendam si potest, anequam præstetur absolutio; at si fieri id non potest, debet penitens, si debitum est pecuniarium, præstare cautionem pignoratitiam, quia pignus est loco solutionis; si pignus dare non potest, præstet fideiussorem: si autem fideiussor sit illi difficilis, vel quia non inuenit, vel quia eius delictum timet publicari, præstet cautionem iuratoriã. Hanc autem ad minus teneret in delictis Bullæ Cœnæ, & similibus præstare. In aliis verò sufficiet, si satisfacere promittat. Quòd si debitum non sit pecuniarium; sed honoris, vel doctrinæ, tunc non tenetur penitens cautionem pignoratitiam, vel fideiussoriam exhibere, sed sufficiet iurare se restitutum: cum primum possit honorem læsum, vel deceptum ad sanam doctrinam reducere. sic Suarez *de censuris, disp. 21. sect. 3. num. 1.* & segg. Sanchez *lib. 2. in Decalog. c. 13. num. 23.* Bonacina *disp. 1. de censuris, q. 3. part. 3. num. 11.* An verò absolutio data, quin parti satisfeceris latent aequaliter, sit validæ? Constat ex his, quæ in materia de excommunicato, dicimus: ubi enim resoluimus, si detur ab eo, qui potestatem ordinarum habet, validam esse; secus si ab eo, qui potestatem habet delegatam.

16. Secunda conditio est iuramentum de obediendo mandatis Ecclesie: id est de obediendo mandatis illius, qui absoluit, cum enim nomine Ecclesie absolutionem præstet, iurare eius mandatis obedire, est iurare obedire mandatis Ecclesie, vt notat gloss. *cap. ex tenore, de sentent. excommunic. verbo debeat* & *cap. si quis, verbo consensu, q. 1.* & tradit aliis relatis Sanchez *num. 20.* & 21. Absolvens autem vi huius iuramenti nihil aliud imperare tibi potest, nisi abstinentiam à simili crimine, ob quod in excommunicationem incidisti. Quocirca iuramentum est de non committendo iterum tale crimen: si ab absolvente sic tibi fuerit imperatum: sic habetur *cap. de cetero, de sentent. excommunic.* & tradit gloss. *ibi, verbo debeat.* Suarez *de censuris, disp. 19. sect. 2. num. 10.* Sanchez *lib. 2. cap. 13. num. 22.* Hoc autem iuramentum non in omnibus excommunicationibus exigendum est, sed in grauioribus criminibus, qualia sunt, quæ in Bulla Cœnæ Domini continentur, incendiarium manifesta clerici percussio, & similia; constat ex *cap. de cetero, cap. ex tenore, de sentent. excommunic.* vbi hoc iuramentum exposulatur: & tradit Suarez *supra*, Sanchez *num. 17.* cum Caietan. Anton. Syluest. & aliis, quamuis Medin. *lib. 2. sum. cap. 12.* in sola percussione manifesta Cardinalium, Episcoporum, & similia, docet hoc iuramentum exigendum esse, sed est dictum absque fundamento.

17. Tertia conditio est obligatio comparandi coram referuante. Quotiescumque enim Sacerdos ratione vrgentis necessitatis absoluit penitentem à censura reservata, debet monere absoluentem de obligatione comparandi coram superiore, cum primum possit, iuxta *cap. eos qui, de sentent. excomm. in 6.* Et licet in super. *cap. non debeat* tenent absolventem exigere ab absoluento sub iuramento promissionem

comparandi, & Auila *de censuris, 2. p. cap. 7. disp. 3. dub. 4.* solum in percussione graui clerici comparandum affirmet. At communis sententia docet in omnibus censuris referuatis exigendum esse, argum. *cap. quamuis, cap. ea noscitur, de sent. excomm.* sic Sayrus *lib. 3. cap. 25.* Suarez *de censur. disp. 7. sect. 8. num. 25.* Valquez *de excomm. dub. 18. num. 6.* Nauar. *cap. 27. num. 89.* Man. *Bulla Cruciate, §. 9. n. 55.* Sanchez *lib. 2. cap. 13. num. 26.* Bonacina *disp. 1. de censuris, quest. 3. p. 3. num. 11.* Dixi, si absoluit à censura reservata, nam si solum à peccatis referuatis absoluit, hoc onus iniungere non debet, quia nullibi cauetur imponendum. sic Suarez *de penit. disp. 30. sect. 3. n. 6.* Zambrano *de casibus art. mort. cap. 4. dub. 4. num. 21.* Cord. *sum. quest. 18. p. 2. dicto 2.* Sanchez *num. 24.* Exigendum autem est iuramentum ab absoluento, si capax sit, quia contingere potest, vt absoluentis nequeat illud præstare, quia sensibus destitutus est. Item defectu ætatis iudicari potest incapax illius obligationis. Quia ratio ab impuberibus delinquentibus hoc iuramentum non exigitur, quia non videntur eo rationis vltu polleere, vt iuramentum pro dignitate præstent. sic Bonacina *disp. 1. de censuris, quest. 3. p. 3. num. 11.* Sanchez *num. 26.* & colligitur ex his que dicit num. 19. cum Sayro *thesaur. casuum, tom. 1. lib. 2. cap. 18. num. 3.*

18. Materia huius iuramenti, & illius obligatio est comparere, coram superiore, cum primum commode possit, quod non physicè, sed moraliter pensandum est, attenda qualitate personæ, temporis, & loci; vt bene ex aliis tradit Sanchez *num. 25.* Ad hanc autem obligationem necessario supponendum est, vt impedimentum, quod habes tunc ad comparandum, perpetuum non sit: nam impedito perpetuo obligatio hæc imponi non potest, esset enim obligare ad impossibile, sic Bonacina *supra, num. 11.* Suarez *de censur. disp. 22. sect. 1. num. 85.* Sanchez *num. 30.* & constat ex *c. quamuis, de sentent. excomm.* Ex qua doctrina inferunt bene Sanchez, & Bonacina *supra*, si tibi laborati impedimento perpetuo ex ignorantia, aut malitia, Confessarius exigeret iuramentum de comparando, non obligaris postea comparare, si miraculose, & præter omnem spem, & ordinatum cursum impedimentum sublatum est, quia non censuris iuramento illo te obligare, nisi in quantum tu te obligare intendit: cum autem ius in iuramento casu non intendat te obligare, sequitur ex vi supradicti obligatum non esse, Finis huius iuramenti de comparando non est vt iterum absoluitur à superiore, siquidem plenè es absoluitus, vt constat ex *cap. non dubium, de sentent. excomm.* Neque etiam est, vt satisfacias parti læsæ, quia forte nulla pars est, cui sit satisfactio exhibenda, vt contingit in hæresi occulta, & à te solo cognita; sed finis est, vt superior, cui censura illa erat reservata, videat an sufficientem medicinam Confessarius delegatus applicuit, & maiorem imponat, si id expediens iudicauerit. sic Suarez *de penit. disp. 30. sect. 3. num. 6.* & de *censur. disp. 22. sect. 1. num. 82.* Sanchez *num. 77.* Bonacina *num. 13.* & colligitur ex *cap. quamuis, de sentent. excomm. n. & cap. de cetero, eodem tit. vbi gloss. verbo susceptorum* & Abbas *num. vlt.* Ex qua doctrina inferunt minus bene Nauar. *cap. 26. num. 26.* & Henriquez *lib. 13. de excomm. cap. 29. num. 3.* affirmasse te liberum esse ab hoc iuramento præstando, si parti satisfeceris, vel à comparando coram superiore, si post præstitum iuramentum satisfactioem exhibuisti: quia finis huius iuramenti, & obligationis, vt dictum est, non est satisfactio partis læsæ; aliis non esset exigendum iuramentum in censuris referuatis, vbi nulla satisfactio partis interuenit, sed finis est, vt te subiectum offendas superiori referuanti pro maiori satisfactioe, & pena, si tibi imponendum iudicauerit. sic Couarruias *cap. alma, 1. part. §. 11. num. 13.* Sanchez *num. 18.* & 29. Suarez *de penit. disp. 30. sect. 2.* Bonacina *num. 12.* & alij apud ipsos.

19. Sed quid si ex ignorantia, vel malitia Confessarius non petiuit iuramentum comparandi, manes ne à censura absolutus, & cum obligatione comparandi?

Respondeo manere absolutum, sed cum obligatione comparandi. Priorem partem defendit optime Henriquez *lib. 6. de penitent. cap. 10. num. 11.* Sanchez *lib. 2. cap. 13. num. 35.* Valquez *de excommunicat. dub. 18. num. 4.* Bonacina *disp. 1. de censuris, quest. 3. punct. 3. num. 14.* Ratio est, quia nullibi in iure inuenitur irrita absolutio ob omissionem hanc conditionem, neque id erat conueniens in casu tante necessitatis. Secundam partem defendit Sanchez *num. 30. sine*, quia illa obligatio comparandi non ex voluntate Confessoris, sed ex iure ipso nascitur. Ergo ex obliuione, vel malitia Confessarii cessare non debet. Non caret tamen scrupulo hæc ratio; quia ius non videtur hanc obligationem imponere, aliis in quantum Confessarius medio iuramento exacto imponi; aliis superuacaneum esse iuramentum exposulatur, si illo secluso haberes obligationem. Credo ergo non in vi iuramenti, sed in vi præcepti, & mandati te obligatum esse, quod satis colligitur ex *c. eos qui, de sentent. excommunicat. in 6.* vbi nulla est facta mentio de postulatione huius iuramenti, sed absolute dicitur eos, qui à sententia canonis, vel hominis ab alio, quam ab eo, qui de iure tenent absoluenti, propter imminentis mortis articulum, aut aliud impedi-

impedimentum legitimum absoluuntur, si cessante postea peccato, vel impedimento huiusmodi, se illi, à quo his cessantibus absolui debebant, quam citò commode poterunt, contempserint præterea mandatum ipsius, super illis, pro quibus excommunicati fuerunt, humiliter recepturi, & satisfacturi, pro iustitia suadebat, *decernimus* (ne sic censuræ eludant Ecclesiasticæ) in eandem sententiam incidere ipso iure.

30. Pena imposta non comparenti, cum ad id obligatur, est eodem censuræ, quam antea habebat, ut constat ex *supradicto cap. eos qui*. Eadem, inquam, non nuro, qui eadem numero recurre non poterat: effectus enim semel corruptus naturaliter remanere non potest. Adde illam censuram ex noua causa originari, scilicet ex noua inobedientia, se superiori præsentandi, cum commode poterit. Ergo non potest eadem numero censuræ esse: est tamen ex iuris dispositione eadem in specie, quia est æque ac prius referata, sic Suarez *d. 2. de censur. sect. 1. n. 62.* Sanchez *num. 28. Nauar. cap. 27. num. 277.* Bonacina *num. 16.*

Dices absolutionem censuræ ad reincedentiam differre ab absoluta censuræ absolutione, quòd absoluta absolutio tollit omnino vinculum; absolutio verò ad reincedentiam non tollit vinculum absolutæ, sed sub conditione aliqua præstanda. Ergo si conditionem non præstet, manebis eodem vinculo ligatus; alius si vinculum primum sublatum est, non erit absolutio illius ad reincedentiam, sed absoluta.

Respondet tripliciter te à censuræ absolui posse. Primò absolute: nullo tibi imposto onere satisfaciendi, aut superiori præsentandi, vel si hoc onus impostum sit, non sit impostum nisi aliqua censuræ simili præterita, si hoc modo absoluitis, non absoluitis ad reincedentiam, quia ex omnia satisfactio, aut præteritatio in excommunicationem non re incidit. Secundò absolui potes à censuræ imposto onere te præsentandi superiori, quòd onus imponitur sub aliqua censuræ simili præterita, & hæc absolutio vocatur ad reincedentiam, quia recidere debet in excommunicationem similem, si te præterita omittis, cum possis. Talis est absolutio data à Summo Pontifice, vel eius Legato, sub onere te præsentandi ordinario, vel alteri à quo penitentiam suscipias, vel iniuriatis satisfactioem exhibere competentem, si cum primum commode poteris, non careris adimplere: constat ex *d. cap. eos qui, de sentent. excommunicat. in 6.* & tradit Suarez *de censur. disp. 7. sect. 8. n. 22.* Nauar. *cap. 27. n. 113.* Auila *2. part. cap. 7. disp. 3. dub. 4. concl. 1.* Bonacina *disp. 1. de censur. q. 3. punct. 3. num. 17.* Nunquam autem in hanc similem censuram incidis absque graui peccato, & communi, quia noua censuræ esse non potest, sine noua causa. Sic Henriquez *lib. 13. cap. 28. num. 2.* Coninch. *disp. 1. de censur. dub. 16. num. 216.* Nauar. *cap. 27. num. 277.* Bonacina *sect. 1. num. 16.* Tertio absolui potes à censuræ non perfectæ, sed imperfectæ, si absoluitis, inquam, ad aliquid effectum, v. g. ad obtinendum beneficium aliquod, cuius in capax eras per censuram, qui modus absolutionis in Bullis Apostolicis frequentissimus est, ne ob censuram effectus priuati literæ. Hæc tamen absolutio mea quidem sententia, non est propriè absolutio censuræ, sed suspensio alicuius effectus illius: nam si censuræ per talem accusationem tolleretur, redire nequaquam posset noua sine nouo peccato, & contumacia. Perseuerat ergo eadem censuræ, & suspenditur eius efficacia quoad illum effectum. Quod suspensio ab alio, quam à Romano Pontifice fieri non potest. Nullus enim alius potest manente censuræ, censuræ effectus limitare, atque adeo nullus potest absolutionem à censuræ hoc modo concedere.

Relat circa hanc tertiam conditionem duplex examinandæ difficultas. Prima, an satisfactio obligationi comparandi, si per procuratorem comparas? Secunda, an excuseris ab hac obligatione, si ab habente priuilegium aliàs absoluedi, absolutionem recipias?

31. Circa primam difficultatem, alij affirmant, alij negant. Probabilius exitimo te satisfacere: quia verè tu diceris comparere, quando per procuratorem comparas: ea enim que tuus procurator facit, tu facere censuris, ex text. in *cap. de pœnit. disp. 18. sic Syluest. verb. excommunicatio, §. 8. q. 7.* & ab Annala *excommunicatio 59.* addens sufficere per literas Henriquez *lib. 13. de excommunicat. cap. 29. num. 3.* & *lib. 6. de penitent. cap. 9.* Bonacina *disp. 1. de censur. quæst. 3. punct. 3. n. 5.* Sanchez *lib. 2. cap. 13. num. 33.* Ab hac autem generali doctrina excipienda est excommunicatio ob percussione clericis, propter quam nisi iusta causa excuset, teneris personaliter Romam ire, & Pontifici præsentare, quando absolutus es à non habente aliàs facultatem: sic habetur in *cap. quod de his, de sentent. excommunicat. ibi. Caterum ab his in forma Sacramentis regi consueui, ut rescriptis viribus: & oportunitate concessa Romanam Ecclesiam in propria persona debeant visitare.* Hoc est, quia nullibi cauetur, & rigores non sunt extendendi, sed limitandi; & temperandi. Sanchez, & Bonac. *suprà.*

32. Secundæ difficultatis solutio facilis est. Respondet si ab habente priuilegium aliàs absoluedi à recondenti, ut per Bullam conceditur Sacerdoti approbato ad omnia etiam, excepta hæresi, absoluitis, non teneris com-

parere coram referuante; siue tunc primò absoluitis, siue antea fueris absolutus ob vrgentem necessitatem. Quia in tantum teneris comparere, in quantum absoluitis à non habente aliàs facultatem. Ergo si absolutus sis ab habente aliàs facultatem; cessat omnis obligatio te superiori præsentandi, quia Sacerdos priuilegiatus nomine superioris integre succedit. Aliàs priuilegium ferè nullius esset utilitatis: & ita tenet Sanchez *lib. 2. cap. 13. n. 31. & 32.* Henriquez *lib. 6. cap. 10. n. 5. in comment. lit. G.* Suarez *de penit. disp. 30. sect. 1. n. 6.* Bonacina *disp. 1. de censur. quæst. 3. part. 3. num. 15. & 15. & alij.*

§. VI.

Possitne aliquando absolui hæreticus à priuato Sacerdote, de peccatis non referuatis, tacita hæresi.

1. *Explicatur quæstio, & statuitur doctrina certa.*
2. *Proponitur difficultas, & resoluitur probabile esse vrgentem causam recipiendi sacramentum, posse hæreticum absolui à nō referuatis, quin se iudicialiter Inquisitoribus præsentet.*
3. *Satisfit euidam obiectioni.*
4. *Quæ reseruetur necessitas vrgens sic dimidiandi confessionem.*

33. Si vera est sententia affirmans Inquisitores habere potestatem absoluedi ab hæresi in foro conscientie, & creditur absoluedo vel petita facultate per Sacerdotem concessuros, nemini dubitum esse potest teneri hæreticum ipsos adire, semel & iterum. Neque posse priuato Sacerdoti confiteri, ab eoque absolutionem impetrare, quia sub graui culpa non potest recipere, nec ministrare sacramentum excommunicatione ionodatus, nisi ob aliquod graue detrimentum excusetur. Quocirca tenetur petere facultatem per se, vel per Confessorem idoneum, scilicet aliquem censorem, vel commissarium, aut alium virum doctum, quibus credendum sit Inquisitores concessuros facultatem. Quòd si Inquisitores particulares denegent facultatem adeat supernum, si sperat concessurum, quia non potest dimidiare confessionem, cum illi suppetit via integre confitendi: facta autem hac diligentia, & negata facultate absoluedi ab hæresi, quin prius iudicialiter illam fateatur hæreticus.

34. Dubium est, an, inquam, in hoc casu possit hæreticus confiteri Sacerdoti priuato omnia peccata non referuata, & ab illis absolutionem directè, recipere; & ab hæresi indirectè sperans successu temporis habiturum copiam Confessoris, à quo possit directè absolui à referuata hæresi. Et idem dubium est retenta sententia probabiliori negante Inquisitoribus facultatem absoluedi ab hæresi pro conscientie foro, quia tunc huiusmodi hæreticus non habet viam se absoluedi ab hæresi directè, nisi se coram Inquisitore, & Secretario manifestet, Videtur ergo dicendum posse hæreticum in hoc casu dimidiare confessionem, si grauis vrget necessitas hoc sacramentum recipiendi. Ratio est, quia sufficiens causa dimidiandi materialiter confessionem, est, si aliquod graue damnum ex eius integritate tibi proueniat, ut est ferè omnium sententia, cum D. Thom. *in 4. d. 17. q. 3. a. 3. q. 4. ad 5.* quam alius relatus probat Valent. *2. d. 7. quæst. 11. punct. 1. vers. hoc autem.* Suarez *de penitent. disp. 23. sect. 2. num. 1.* Valquez *quæst. 91. art. 3. dub. 1.* Sed graue damnum est te obligare ad manifestandum peccatum cotam Inquisitoribus, & Secretario, & scriptum relinquere: ut colligitur ex *supradictis* Doctoribus, & ex ratione manifesta; semper enim reparatum fuit in Ecclesia graue damnum, & occasio sufficiens dimidiandi confessionem, si peccatum alteri, quam Sacerdoti est, vel timetur, reuelandum: hac enim de causa excusatus dicere peccatum, quod manifestare non potes nisi, medio interprete, vel quod times probabiliter Sacerdotem reuelaturum. Item excusatus scribere peccata, quæ alia via manifestare non potes. Ergo non potes obligari pro absolutione sacramentali recipienda ad manifestandum tuum peccatum iudicialiter, siquidem aliis à Confessario obligatus esses peccatum manifestare. Ergo absque hac manifestatione poteris recipere sacramentum dimidiando confessionem, si necessitas vrget illud recipiendi, sicut potes recipere sacramentum dimidiando confessionem, si faciendo integram passurus es graue damnum.

35. Neque obstat Inquisitores iustissimè, & prudentissimè facere nolentes tibi concedere facultatem, ut ab hæresi sacramentaliter absoluitis, quin prius illam iudicialiter manifestes, quia cum ipsi sint iudices pro foro externo, & pro communi bono reipublicæ, vtuntur medio ad hunc finem aptiori. At nemo dubitare potest esse aptius medium ad te hæreticum curandum, præcauendumque ne hæresis serpat, aliòve inficias, iudicialis manifestatio, quam sacramentalis; cum ex sacramentali confessione non possis publicè puniri, & tua punitione, alios in fide continere, neque inde possint complices inquiri, quæ omnia fieri possunt iudiciali confessione. Quocirca Inquisitores non te obligant directè pro sacramentali absolutione

DE
ASTRO
ALAC
TON
II